

Sousedský lidovecký ZPRAVODAJ

INFORMAČNÍ OBČASNÍK ZAŠOVSKÝCH A VESELSKÝCH LIDOVců
ročník XII. podzim 2023

SVATOMARTINSKÉ INSPIRACE

Je to už mnoho let, co se na schůzi výboru naší KDU-ČSL zrodil nápad uspořádat ve Vesele Svatomartinské veselí. (Zašovští a veselští lidovci se totiž na svých schůzích nezabývají nějakým politikařením, ale životem v obci ve všech jeho dimenzích, tedy i kulturou.) Hned první ročník Veselí se vydal a vznikla tak nová tradice, která má navíc konkrétně ve Veselé své historické opodstatnění.

Svatý Martin není nějakou mýtickou postavou z legend a pranostik. Martinův současník spisovatel Sulpicius Severus nám zanechal ve svém díle dostatek informací o tomto světcí, které měl takřkajíc z první ruky.

Svatý Martin se ze skromnosti velmi zdráhal přijmout funkci biskupa. Nicméně když už se jím stal, vykonával tento veřejný úřad zodpovědně a z dnešního pohledu razantně. Ovšem v této prestižní funkci nezpychl a jeho osobní život byl dál skromný až asketicky. Svatý Martin ani po své smrti neupadl v zapomnění. Naopak. Den jeho pohřbu 11. listopad (r. 397) se dodnes připomíná jako svátek sv. Martina. Jistěže ani světec Martin se za svého života nedokázal zavděčit všem, což už z principu není možné a není to ostatně ani smyslem, posláním či ideálem zodpovědného výkonu veřejné funkce.

Tento náš skromný, podomácku vytvořený **Sousedský lidovecký zpravodaj** Vám přináší několik textů od lidí, kteří se veřejně angažují pod značkou KDU-ČSL. Jednotlivé texty se mohou jevit jako nesourodé, každý je o něčem jiném. Je to tím, že ač se jejich autoři v politice angažují pod jednou politickou značkou, není tím omezena jejich svoboda názorů a postojů.

Přejeme Vám, našim zašovským a veselským sousedům, krásné podzimní dny.

Výbor MO KDU-ČSL Zašová

S ÚSMĚVEM JDE VŠECHNO LÍP

Občas se to stane. Vypadne proud, neteče voda, nebo nejde internet. Najednou jako by bylo všechno špatně. Jsme na něco zvyklí a ono to nefunguje. „Vodojem prázdný,“ hlásil mi tatka, zodpovědný správce vodojemu ve Veselé. Letos několikrát. Všeho nechat, rychle odstavit část vodovodního řadu, aby měli vodu aspoň v části obce, pak hledat „kde to valí“ a až se podaří únik najít, poruchu co nejrychleji odstranit. Jak je všechno hotovo, otočím doma kohoutkem a... Teče! Jaké blaho!

Možná si vzpomínáte na reklamu kteréśi energetické společnosti. Stařenka si zapnula večer rychlovarnou konvici a v elektrárně tři technici pracovali na tom, aby to elektrárna zvládla. Za vším, co denně bezmyšlenkovitě užíváme, stojí spousta neviditelné práce. Opravdu obdivuji všechny lidi, kteří dovedou udělat něco, co funguje, slouží, pomáhá, a vážím si jich.

Když jsem ještě montoval okna a dveře, stalo se nám několik úsměvných situací. Jednou jsme třeba namontovali dveře do nového domku. Osadili jsme kliku, zámek, vyzkoušeli, fungovaly perfektně. Načež přišla paní domácí, dveře otevřela. „Krásné,“ chválila a prohlížela si je ze všech stran. „Ale nejdou zavřít,“ hlásila, když se dveře šprajcly. „No to jste nám měla říct, paninko, že chcete i zavírací dveře!“ smál se na ni můj hřmotný kolega. „Tyto dveře jsou jen otevírací! Jestli chcete i zavírací, to si budete muset připlatit!“ Kamarád už několik let šprýmuje v úplně jiné dimenzi, ale hezké vzpomínky mi na něj zůstaly.

Na postu starosty zažívám zase jiné příběhy, i když se taky člověk snaží o to samé, totiž aby věci fungovaly tak, jak mají, aby to, co se dalo otevřít, se dalo i zavřít. Aby se hornímu konci nezdálo, že se na dolním konci opravuje cesta víc než u nich, a dolnímu, že se na horním bydlí lépe, protože je tam menší provoz. Pokud všechno funguje a všechno je tak nějak, jak jsme byli zvyklí, zdá se vše v pořádku. Horší je, když se něco má změnit. Každá změna s sebou totiž nese potenciální riziko, že už to nebude jako dřív.

Když se měly kousek za naším domem bagrovat rybníky, byl jsem proti tomu. Bude se jezdit kolem našeho domu, zvýší se tu doprava... Nepsal jsem ale žádné petice, nebojkotoval jsem stavbu, i když bych možná jako starosta mohl. Dneska? Ano, doprava se zvýšila, ale nijak zásadně. Za humny máme tři nádherné rybníky, ideální místo pro vycházky. Večer v létě kvákání žab a hordy komárů. Rybáři a turisté chodí a jezdí kolem nás v daleko větším počtu, než když se chodilo jen do lesa.

Je to jiné než dřív. Ano, změnila se krajina i krajinný ráz. Nevím, jestli k horšímu, nebo lepšímu, je to prostě jiné. Změna je ale přece život! Nikde není psáno, že když bydlím u cesty, po které dnes projede pět aut denně, že za pět let jich po ní nepřejede třeba sto denně. Kvalita života se přece neměří podle toho, kde žiju, ale jak žiju.

A tak Vám všem, ať bydlíte ve Skále, nebo u průmyslové zóny, nebo pijete veselskou, občas trošku zakalenou vodu, přeju stále dobrou a veselou mysl, zdravý rozum a taky trošku té lidské snášenlivosti, abychom se na sebe mohli usmívat nejen tady na zemi, ale i pak tam nahoře.

Jiljí Kubrický

OBČANSKÁ AKTIVITA MŮŽE MÍT VÍCE PODOB

Mnohokrát jsem při různých příležitostech pronesl větu, že jsem rád za každého aktivního občana, kterému není jedno, co se v naší obci děje, a který je schopen pro to něco udělat. To samozřejmě platí, nicméně v poslední době sledujeme, jak se nám tento aktivismus přetavil v zakládání občanských spolků na zachování všeho možného – tradičního rázu krajiny, tradiční obce, tradičních hodnot... Vše zní velmi ušlechtilé a v podstatě by šlo s mnohým souhlasit, je tu však to pověstné ALE.

Žijeme v době, kdy všichni chceme využívat vymožeností moderní doby, demokracie, svobody a všeho, co je s tím spojeno. Nejsme ale mnohdy ochotni opustit pohodlí svého domova a přiložit ruce k dílu, když je potřeba se zapojit a pomoci. Nestačí jen kritizovat.

Jedno staré pravidlo říká, že moje práva končí tam, kde začínají práva toho druhého, a je dobře si to připomenout. V tomto světle by se mnohé z probíhajících kauz v naší obci daly snáze vyřešit. Rád také připomenu další známé heslo, že člověk je tvor chybující a že kdo nic nedělá, nic nezkazí. A poslední ponaučení: není na světě člověk ten, který by se zalíbil všem.

Budu moc rád, když se všichni budeme snažit místo hádek hledat rozumná řešení ku prospěchu všech občanů Zašové a Veselé, protože svět není černobílý, rozdělený na pravici a levici nebo koalici a opozici.

S přáním krásných dnů

Pavel Trčka

BUDE MÍT VESELÁ SVŮJ ZNAK A PRAPOR?

Asi se sluší z pozice lidoveckého zastupitele – nováčka, abych se poohlédl za prvním rokem svého působení v obecním zastupitelstvu. Předně smekám před všemi svými předchůdci, neboť jsem zjistil, že se jedná, ač v očích běžného občana o „neviditelnou“ roli, nicméně poměrně časově náročnou. Mrzí mě hlavně to, kolik času se často promrhá někdy planými diskusemi, nicméně i to k demokracii patří. (Vyslechnout všechny názory, zamyslet se nad nimi a hlavně najít kompromis.) Z pohledu Veselana mne pak mrzí, že na „naši“ Veselou vyjde mým odhadem jen 5 až 10 % veškerého jednacího času. (Ti z občanů, kteří byli v dubnu přítomni na výjezdním zasedání zastupitelstva v KD ve Veselé, vědí, o čem píši.) O to více pak člověka zahřeje u srdce, když se dojde k řešení a věci se hýbají tím správným směrem.

Jelikož však rád myslím pozitivně, ohlédnu se za tím, co se ve Veselé mj. za poslední rok podařilo. Kromě skoro hotového mostu (ten ovšem není investiční stavbou obce, ale kraje) a zrekonstruované budovy bývalé školy k obytným účelům mám radost z v červnu otevřené Naučné stezky po Veselé, na které jsem měl tu radost spolupracovat s Peťou Pavelkovou, Marcelou Janišovou, Kubou Sobotkou a dalšími. Stezka vede, jak jste již mnozí zaregistrovali, od zašovského nádraží kolem Bažantova, Rudolfova mlýna, dále kolem kulturního domu, fojtova kříže směrem na vlek a zpátky ke kostelu a hřbitovu a jejím cílem je výletníky seznámit s historií naší krásné obce, s vývojem krajiny, historií mlýnů, významných budov a osobností v obci. A to vše v poutavém hávu příběhů a pověstí v podání Petry Pavelkové.

Pomocí QR kódů (nebo i bez nich) se pak více k tématům dočtete na našich obecních stránkách (záložka Sport a turistika/naučná stezka po Veselé). Pokud jste ještě vycházku neabsolvovali, srdečně zvu, určitě stojí za to!

S propagací Veselé (a umrlčí stezky zvláště) souvisí i naše účinkování v pořadu zlínské redakce Českého rozhlasu (premiéra 23. 9. – více viz v 9. čísle ZN) a také pořad s rozhlasem věnovaný historii vzniku a výkladu původu obcí na Rožnovsku a Meziříčsku (premiéra někdy v měsíci říjnu) s akcentem na „naši“ Zašovou a Veselou, na kterém jsem měl možnost také spolupracovat.

Na tomto místě bych rád nastolil otázku pořízení obecního znaku a praporu Veselé. Z právního hlediska i místní části (ač v minulosti samostatné obce) mají na ně nárok, například v poslední době jej obdržely i některé místní části Valašského Meziříčí. Nejedná se o žádnou „separatistickou“ snahu nás Veselanů.

Cílem by mělo být zvýšení povědomí o naší bohaté místní historii a kořenech a také posílení místního patriotismu, chcete-li hrdosti na místo, kde žijeme. Využití se nabízí např. v osazení znaku na tabulích při vjezdu/výjezdu z obce, na kulturním domě, hasičárně, hasičských autech, školce, při Svatomartinském veselí apod. obecních akcích.

Ostatně nejstarší vyobrazení veselské obecní pečeti se sv. Martinem pochází již z roku 1749.

Mimochodem, tato pečeť se na mnoha místních aktivitách již dnes hojně využívá. Ideálním autorem se mi jeví v Kelči žijící profesionální heraldik pan Miroslav Pavlů, který má na svém kontě už stovky návrhů znaků měst a obcí v ČR (např. je autorem znaku Zlínského kraje, v našem okrese mu mj. za svůj vznik vděčí obecní znaky obcí Zašové, Kladerub, Choryně, Branek, Oznice, Lešné, Kunovic či Prostřední Bečvy). Bylo by symbolické, kdyby o více jak 20 let později od návrhu obecního znaku Zašové stejný autor navrhl i znak pro místní část Veselou. Jelikož se z historie nezachovaly barevné varianty veselské obecní pečeti, doporučoval bych znak sjednotit s barvami znaku Zašové, tedy červený plášť sv. Martina, bílého koně, zlatou helmici, meč a opratě a např. modré pozadí.

V roce 2026 oslaví Veselá 650 let od první písemné zmínky, což ať nám to se Zašovou (a nejen barevně) ladí dalších 650 let... 😊

Rostislav V. Němejc, Zašová-Veselá

ze Starého Jičína, baronka Minkvicová a Magnus Podstatský – páni na Lešné. V kryptě byly vyzděny oddíly pro každou rakev zvlášť. Tak tomu bylo až do požáru kostela a fary v roce 1871. Snad pro nedostatek materiálu byly cihly z krypty vybourány, využity na opravy a rakev ponechány volně na zemi. Schodiště do krypty bylo rozebráno a vstup z farní chodby byl zazděn. Zůstalo jen malé přízemní okénko z farního dvora. Přešlo více než sto let...

V prosinci 1986 zemřel zašovský farář pater Josef Karafiát a fara na půl roku osiřela. Kolem vstupu (spíše vjezu) do krypty na farním dvoře se však začaly objevovat stopy ve sněhu a později v blátě, které naznačovaly, že nebožtíci šlechtici mají nezanedbatelné, nešlechtické a nešlechtné návštěvníky...

Nový duchovní správce pater Karel Šenk nastoupil do Zašové až v polovině srpna 1987 a v rámci adaptace bytu v prvním patře přesunul kancelář do přízemí a místo ní si na konci dlouhé chodby zařídil ložnici. A pak se začaly dít zvláštní věci.

Večer, když se už ukládal k spánku, uslyšel na chodbě kroky, které se blížily ke dveřím ložnice. Začal přemýšlet, jestli nezapomněl na nějakou schůzku, ale pak si uvědomil, že hlavní dveře jsou zamčeny. Že by někoho omylem zamkli v kostele a on teď bloudí po chodbách? Leda tak zloděj, který by se tam nechal zamknout schválně. P. Karel rychle uvažoval, jestli má ložnici zamčenou, ale to již neznámý bral za kliku. Ta cvakla, ale dveře se nehnuly, protože byly zamčeny. Neznámý to zkusil ještě jednou, ale když neuspěl, pomalu odcházel. Pan farář si dodal odvahy, rychle odemkl a na chodbě rozsvítil. Chodba však byla úplně prázdná a tichá.

Když se tento zážitek opakoval několikrát, uvědomil si P. Šenk možnou souvislost s děním ohledně narušené krypty a rozhodl se pro prohlídku této prostory. Bylo nás asi pět, kteří jsme se protáhli úzkým okénkem a spustili do třímetrové hloubky. Tam se nám naskytl velmi smutný pohled. Na podlaze, kterou tvořila udusaná hlína, se mezi zbytky shnilých a opálených prken povalovaly rozbité flašky od piva a mezi tím vším lidské lebky a kosti, z nichž některé byly ohořelé. Lebek bylo sedm, z toho jedna dětská. Kdosi prohodil cosi v tom smyslu, že kdyby se někdo takhle choval k jeho kostem, také by šel žádat o nápravu...

Bylo tedy třeba spustit do krypty bednu coby provizorní rakev, přerýt rýčem celou podlahu, vybrat a vyhodit střepy a vršky od piva a kosterní pozůstatky uložit do „rakovy“. Potom P. Karel provedl obřad za zemřelé, vykropil kryptu svěcenou vodou a okno do krypty dal zazdít. V kostele pak odsloužil mši svatou za zemřelé. Od té doby již žádné tajemné návštěvy na faře neměl.

TAJEMSTVÍ ZAŠOVSKÉ KRYPTY

Jsem si vědom, že se tímto vyprávěním pouštím na poněkud tenký led, ale budu se snažit držet doložených faktů a svědectví.

Nejdřív ale krátká odbočka: Z pohádek a z historek hradních kastelánů víme, že každý hrad měl svoje strašidlo, které bylo vždy spojeno s nějakou tragickou nebo násilnou událostí. A víme také, že strašidlo často ukončilo svou činnost, pokud bylo pokropeno svěcenou vodou, nebo byla sloužena mše svatá za pokoj duše dotyčného zemřelého. Konec odbočky.

Z historických pramenů o Zašové vyplývá, že v kryptě pod sakristií našeho kostela byli pohřbeni členové šlechtických rodin, kteří podporovali zdejší klášter a kostel. Konkrétně jsou to (kromě trinitářů) zakladatel kláštera František Ludvík ze Žerotína a jeho tři synové (jeden zemřel ve věku pouhých čtyř let), rytíř Halama

Jistě si o těchto událostech může každý myslet, co chce. Jsou různé věci mezi nebem a zemí. Nemusíme všemu rozumět. Jisté ale je, že došlo ke zneuctění ostatků pohřbených šlechticů a že jsme se snažili toto zneuctění odčinit.

Ideální by bylo kryptu znovu zpřístupnit, obnovit a ostatky uložit do řádného sarkofágu s označením, jak je tomu na podobných pietních místech. Až budou ukončeny opravy kostelního nadzemí, možná se budeme muset přesunout do jeho podzemí. (Na přiloženém obr. foto z krypty pod zašovskou zákristií.)

MUDr. Štěpán Maliňák

Tak nějak mám pocit, že mnoho našeho společného času trávíme vysvětlováním a zdůvodňováním. I to je obraz dnešní mládeže – potřeba o všem diskutovat, hledat důvody proč tamto ano, nebo zase ne, hledat způsoby, jak obejít daná pravidla. Mé vzpomínky na dětství jsou jiné – co rodiče řekli, to se muselo udělat, splnit, hlavně nediskutovat. I když nepopírám, že v jistých mezích jsme to taky zkoušeli, a rozhodně nechci tvrdit, že jsme si cestičky k dosažení svého cíle také nehledali. Ovšem „level“ současné mládeže je, myslím, mnohem výše. A někdy je opravdu složité najít správnou odpověď, která hned nebude „smetena ze stolu“, která obstojí a možná dovede dotyčného dospívajícího i k zamyšlení.

Posilující je, že vnímám okolo sebe rodiče, kteří bojují stejně jako my. Rodiče, kteří to nevzdali, a není jim jedno, jak jejich děti vyrůstají. Rodiče, kteří jsou si vědomi, že je sice jednodušší neřešit a neomezovat, ale zvolili cestu obtížnější a doufají, že na konci dosáhnou cíle – vychovávají děti, které se budou umět postavit k práci, k povinnostem, budou žít zodpovědně, morálně správně a s vědomím, že jsme se narodili proto, abychom za sebou něco zanechali. I když současný trend zní „hlavně si život užít“. A tak všem rodičům, kteří „bojují“, přeji dostatek sil vše zvládnout a nevzdat to. Snad ten náš vysněný cíl není jen „fata morgana“.

Petra Pavelková

HLAVNĚ TO NEVZDAT

„Malé děti – malé starosti, velké děti – velké starosti.“ Tento citát jsem často slyšela, když naše děti byly ještě malé a já si občas postěžovala, že mi docházejí síly. Tehdy jsem si neuvědomovala, jaká pravda je v této větě ukryta.

Své děti miluji a jsem si plně vědoma toho, že být rodičem vždy přináší radosti i starosti. A možná stejné pocity měli i naši rodiče, prarodiče a vůbec všichni, kteří se někdy snažili děti vychovávat. O čem ale vlastně chci psát? O tom, že mám pocit, že v současné době, v současné společnosti je stále složitější odpovídat na otázky našich dospívajících ratolestí, kterými reagují na naše výchovné metody i požadavky. Odpovídat na jejich připomínky, kterými hodnotí naše morální zásady. Možná ty otázky znáte taky. Proč musím pomáhat doma i na zahradě, když ostatní nemusejí? Proč musím odevzdávat mobil před spaním, když ostatní nemusejí? Proč musím být v 20:00 doma, když ostatní nemusejí a mně se smějí? Proč musíme mít „rodinnou neděli“, když ostatní nemusejí? Proč řešíte nikotinové sáčky, když je ostatní rodiče neřeší? A mohla bych pokračovat.

INSPIRATIVNÍ PŘÍKLADY

Před rokem uspěla Zašová v soutěži Vesnice roku. Zajímalo mě, které obci předáme putovní valašský klobouk, kterým jsou tradičně dekorováni starostové vítězné obce. Letos zvítězila obec Ostrožská Lhota a stala se dokonce i celostátním vítězem. Soutěž Vesnice roku není samoučelná, není akcí pro akci. Jde o to ukázat dobré příklady.

Z tohoto důvodu jsem se rád zajel podívat do Kostelní Lhoty, která se stala celostátním vítězem minulého ročníku, a nebyl jsem zklamán. Obec nezvítězila kvůli tomu, že by snad měla na svém území nějaký megalomanský projekt, nějaký „disneyland“, stezku v oblacích nebo jinou módní atrakci. Komisaři mimo jiné ocenili, jak obec pečuje o své nemovité památky (o ty zapsané i nezapsané) a jak jim vrací život. Obec zvelebila opuštěnou historickou farní budovu a přestěhovala do ní svůj úřad, obec dokonce na své náklady opravila kostel, který má ve svém znaku i v názvu, obec zakoupila starý statek, který aktuálně k ničemu nepotřebuje, ale prostě ho chtěla zachránit...

Vítězem letošního ročníku se stala opět Lhota. Tentokrát Ostrožská. Samozřejmě že i tato oceněná obec nám může být inspirací. Co mě zaujalo: vesnice dvakrát menší než Zašová má pojmenovány ulice. Někteří naši občané nechtějí o něčem takovém ani slyšet. Prý bychom si tím „hráli na město“ a také by s tím bylo spojeno „zbytečné“ běhání po úřadech... Ve Lhotě, v malé obci s typickou venkovskou zástavbou, s tím neměli problém a nevidí v tom žádné ohrožení jejich vesnické identity, ale naopak a logicky usnadnění života, vzájemné komunikace a správy své obce. V obci mají pouhých pár ulic a ty nesou jména jako: Záhumní, Kostelní, Chaloupky, Řádek, Býčiny, Pastušky, Hájek, Zahrada,... Odpradáva lidé lokalitám, ke kterým mají vztah, dávají jméno. Týká se to i ulic. Zašovské adresy neobsahují název ulice, naše ulice jsou bezejmenné, tedy anonymní. Bohužel.

Podobně jako loňský vítěz, také obec Ostrožská Lhota klade důraz na prezentaci své historie. Proto když se na území obce našly keramické střepy z období Velké Moravy, neváhali vybudovat kvůli tomuto nálezu vlastní muzeum.

Zašová je majitelem barokního kláštera. Je to záležitost unikátní pouze proto, že klášter sám je unikátní. Naopak na tom, že obec vlastní státem chráněnou stavební památku, naprosto nic mimořádného není. Také mnoho jiných obcí vlastní historický objekt, ať už je to třeba zámek (např. Branky n. M.), nebo dokonce hrad (např. obec Starý Jičín).

S vlastnictvím historických objektů souvisí nejen zodpovědnost za jejich údržbu a obnovu, ale přirozeně také hledání jejich smysluplného využití. Není však mnoho možností, kdy by starobylost a památková ochrana objektu neznamenal pro investora jen komplikací prodávající rekonstrukci. Prakticky pouze při využití stavební památky pro kulturní účely a pro rozvoj cestovního ruchu není starobylost a památková ochrana objektu na obtíž, ale naopak ceněným přínosem. Logicky do této kategorie spadá i muzejnictví. Také v části zašovského kláštera má být muzeum. Kritici namítají, že provoz takového muzea se obci nevyplatí. Mají samozřejmě pravdu. Obec zde však není od toho, aby provozovala služby, které se bezprostředně finančně vyplatí. Služby, které se vyplatí, mohou poskytovat a také poskytují podnikatelé.

Obecní rozpočet je z podstatné části dotován státem díky systému tzv. přerozdělení daní. Děje se tak právě proto, aby samospráva obce zajistila i takové služby, které by se jinak v tržním systému prostě nevyplatilo provozovat, protože neprodukují zisk. Patří sem například podpora místních spolků, amatérského sportu, lokálních kulturních akcí, udržení folklorních tradic, nebo také zakládání a provoz

obecních knihoven a muzeí. Kdo by to měl dělat, ne-li obec?! Obec není firma, a proto se ani nechová jako firma.

Na závěr: obdobnou soutěž o příkladnou vesnici znají i na Slovensku, kde se letošním vítězem soutěže „Dědina roka“ stala naše družební obec Korňa. Gratulujeme!

Je dobře, že se jako obec přátelíme s takovýmito inspirativními obcemi a s lidmi v jejich čele, jako je v tomto případě starostka Korně paní Marianna Bečáková.

(Na obr. paní starostka hostí návštěvníky zdejší obecní včelnice medovinu.)

Josef Krůpa

VĚCNÉ TÉMA – ODPADY

„Haló, to je Národní výbor?“ zněl postarší (jak jinak) ženský hlas na druhém konci aparátu. „Ano,“ odpověděl jsem vesele. „Je tam pan předseda?“ pokračovala paní. „U telefonu,“ nebránil jsem se oslovení. „Pane předsedo, mně nevyvezli popelnici. Nemohl byste tym chlapom řéct, ať pro ňu eště přijedů? Já ju mám už úplně plnú.“ „Vyřídím, spolehněte se,“ ujistil jsem paní. „Tož Vám mockrát děkuju. Já ju totiž dávám enom raz za měsíc, nebo aji pozdější, tož proto. Tak spánem-bohem, pane předsedo“ ukončila hovor.

I tato paní mě utvrdila v tom, že bychom měli od příštího roku zavést snížení poplatku za odpad nejen pro seniory, ale i pro všechny, kteří šetří naše životní prostředí a produkují minimální množství odpadu.

Jiljí Kubrický

Všichni občané ČR mají možnost podat na ministerstvo zdravotnictví stížnost na nedostupnost zdravotní péče. Pro jednoduchost ministerstvo zřídilo portál *nedostupnapece.mzcr.cz*. Jednotlivé stížnosti řešíme se zdravotními pojišťovnami a pravidelně vyhodnocujeme jejich počty. Zlínský kraj se dlouhodobě umísťuje na zadních příčkách. Jinými slovy najít praktika nebo zubaře má ve Zlínském kraji problém relativně málo občanů (za druhé pololetí 2023 bylo podáno 495 stížností, což bylo nejméně z celé ČR). Je to určitě důvod k mírnému optimismu, protože jen o pár okresů dál může být situace výrazně horší. I tak musíme myslet na to, že garantováno do budoucna nemáme nic, a jestli k nám například mladí lékaři budou přicházet, když dostudují v Praze, Brně nebo Olomouci, bude záležet na tom, jaké jim v obcích a kraji vytvoříme podmínky pro ordinace a život. Příští rok jsou krajské volby, určitě to stojí za zamyšlení pro náš lidovecký volební program.

Z ordinace do lékárny

Méně optimistická je situace s léky. I když vy sami máte tuhý kořínek, nedostatku léků jste si museli všimnout aspoň v novinách. Nesmírně mě mrzí, pokud jste vy nebo vaši blízcí potřebovali nějaký lék, a nebyl nikde k sehnání. Pokud kroutíte hlavou nad tím, jak je v dnešní době možné, že něco chybí, rád bych vám poodkryl, co za tím vězí. Některé léky skutečně nejsou. Vlivem covidovým lockdownům a energetické krize způsobené válkou na Ukrajině byly přetřhány globální dodavatelské řetězce a v celé Evropě jsou místy problémy s dodávkami. Velká část nám známých léků má své aktivní substance vyráběny v zemích mimo Evropu, např. v Indii nebo Číně. A nejde jen o léky samotné, problémy jsou i s obaly (hliník na „platíčka“, sklo na ampule...). Navíc nás potkala vysoká nemocnost, vyšší než v letech před covidem. Náš systém dobře chrání pacienty před vysokými cenami léků, ale hůře pak konkuruje třeba s většími zeměmi. Když se to všechno sejde, najednou s receptem od lékaře nepochodíte v žádné lékárně ve městě.

S tímto problémem se už přes rok velmi intenzivně pereme. Ministerstvo shání mimořádné dodávky léků po celém světě, takto mohla vláda nakoupit přes 150 tisíc balení. Sám ministr jedná s nejvyššími šéfy farmaceutických firem, díky tomu se nám podařilo průběžně usplnit nebo získat navíc skoro 400 tisíc balení. Denně sledujeme situaci na trhu a pravidelně zasedá tým složený z odborníků a zástupců SÚKL, kteří informují lékaře o aktuálních nedostatkových lécích a jejich vhodných náhradách. V PS aktuálně leží novela, která nám dá více možností se výpadkům bránit, zejména pomocí zásob a lepšího hlášení. Novelu nám ale opozice

skrze obstrukce zatím neumožnila projednat. Na podzim, kdy se čeká nejvyšší nemocnost, jsou vyjednány dodávky více než 100 tisíc balení, které by měly bezpečně pokrýt i zvýšenou spotřebu.

V Evropě

Výpadkům ale jako Česká republika zcela zabránit nemůžeme. Za poslední dekády velké farmaceutické firmy z ekonomických důvodů přesunuly výrobu léků z Evropy do zemí jako Indie nebo Čína. Mají tam levnější pracovní sílu nebo mírnější ekologická a bezpečnostní pravidla pro výrobu. S tím žádný zákon, který v ČR přijmeme, nic nezmuže. Řešení totiž neleží v našich hranicích, ale je to úkol pro celou Evropskou unii. EU vznikla, aby svým občanům garantovala bezpečí a blahobyt. Do toho musíme zahrnout i samostatnost v klíčových surovinách a produktech, jako jsou léky nebo také čipy a další technologické produkty. Je úkolem EU pro nejbližší budoucnost přijít s řešením, jak výrobu těchto strategických prvků přesunout a udržet na našem kontinentu. Je jisté, že to bude něco stát, ať už z veřejných prostředků formou pobídek a úlev, nebo z kapes nás lidí formou příplatků. Jakou konkrétní podobu takové řešení bude mít, se bude také rozhodovat ve volbách do Evropského parlamentu příští rok. I tady je prostor pro lidovce nabídnout v programu voličům vizi strategicky soběstačné Evropy.

Václav Pláténík

Václav Pláténík, MA, LLM (*1990) byl nominován KDU-ČSL do funkce náměstka ministra zdravotnictví, aby spolu s ním naplňoval Programové prohlášení vlády a prosazoval lidovecké priority. Před tím byl například předsedou Mladých lidovců nebo volebním manažerem. Ačkoliv je rodákem z Tábora, jeho manželka Marie je z Valašského Meziříčí a část její rodiny žije v Zašové. Proto se pravidelně účastní zašovské pouti (kde kupuje pivo Trinitář) a je členem zašovského Orla. V roce 2022 inicioval vznik pamětní desky Františka Bayera u obecního úřadu. Za KDU-ČSL kandiduje do Evropského parlamentu v roce 2024.

Zašovský lidovecký zpravodaj vydává svépomocí a na své náklady **MO KDU-ČSL Zašová**.
Naleznete nás i na Facebooku: „LIDOVCÍ ZAŠOVÁ“ <https://www.facebook.com/kdu.zasova/>
KONTAKT: kdu-zasova@email.cz